

ODPIS

Sygn. akt V W 60/21

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie V Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Kuzaj

bez udziału oskarżyciela publicznego

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 25 lutego 2021 roku

sprawy **Wojciecha Kinasiewicza**

obwinionego o wykroczenia z art. 54 kw, 90 kw, art. 65a kw oraz 65 § 2 kw w zw. z art. 65 § 1 kw

w przedmiocie umorzenia postępowania

na podstawie art. 5 § 1 pkt 2 kpw, art. 62 § 2 kpw i art. 119 § 2 pkt 1 kpw

postanawia

- I. umorzyć postępowanie przeciwko **Wojciechowi Kinasiewiczowi** - wobec stwierdzenia, iż czyny obwinionego nie zawierają znamion wykroczenia;
- II. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Komendant Rejonowy Policji Warszawa I wniósł o ukaranie Wojciecha Kinasiewicza za to, że:

1. w dniu 28 listopada 2020 roku o godzinie 18:00 w Warszawie przy ul. Waryńskiego/Batorego naruszył przepisy porządkowe i stwarzał w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego w ten sposób, że niestosując się do ograniczeń wydanych z mocy ustawy w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, brał udział w zgromadzeniu niestosując się do nakazu zachowania wymaganego dystansu, jednocześnie nie stosował się do wydanego na podstawie prawa polecenia nakazującego zaprzestania działań stwarzających zagrożenia dla niego i innych osób w związku z wystąpieniem stanu epidemii, tj. o czyn z art. 54 kw w zw. z § 26 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii;
2. w tym samym miejscu i czasie tamował i utrudniał ruch pojazdów poprzez siedzenie na jezdni, tj. o czyn z art. 90 kw;
3. w tym samym miejscu i czasie umyślnie nie zastosował się do poleceń nakazujących opuszczenie jezdni, które wydawał umundurowany funkcjonariusz Policji, istotnie utrudniając wykonanie czynności służbowej udroźnienia ruchu, tj. o czyn z art. 65a kw;
4. w tym samym miejscu i czasie podczas legitymowania wbrew obowiązkowi nie okazał dokumentu potwierdzającego jego tożsamość legitymującym go funkcjonariuszom oraz nie udzielił wiadomości co do tożsamości własnej, tj. o czyn z art. 65 § 2 kw w zw. z art. 65 § 1 kw.

W ocenie Sądu, przedstawiony przez oskarżyciela publicznego materiał dowodowy nie daje podstaw do stwierdzenia, aby obwiniony swoim zachowaniem wypełnił wszystkie znamiona czynów zabronionych z art. 54 kw, 90 kw, art. 65a kw oraz 65 § 2 kw w

zw. z art. 65 § 1 kw oraz znamiona ogólne wykroczenia (art. 1 § 1 kw).

Przechodząc do analizy niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż z dowodów dołączonych do wniosku o ukaranie, wynika, że w dniu 28 listopada 2020 roku o godzinie 18:00 obwiniony brał udział w zgromadzeniu. Funkcjonariusze Policji podjęli interwencję wobec Wojciecha Kinasiewicza.

Obwiniony Wojciech Kinasiewicz podczas przesłuchania odmówił podania danych dotyczących jego stanu zdrowia, odmówił składania wyjaśnień i nie przyznał się do zarzucanych mu czynów.

Postępowanie podlegało umorzeniu, albowiem w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie można stwierdzić, by działania obwinionego wypełniło znamiona wykroczenia z art. 54 kw.

Przepis z art. 54 kw stanowi, że kto wykracza przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany. Przedmiotem ochrony wskazanego przepisu jest porządek w miejscach publicznych i zasady zachowania się w takich miejscach, określone w przepisach wydanych z upoważnienia ustawowego. Przepis ma charakter blankietowy, tj. sam nie określa znamion zabronionego zachowania, lecz odsyła do innych przepisów, które regulują zasady i sposób zachowania się w miejscach publicznych. Tak więc przepis art. 54 kw stanowi normę sankcjonującą w stosunku do tych wszystkich przypadków, w których przepisy porządkowe o zachowaniu się w miejscach publicznych stanowią normę niezabezpieczoną. Czynność sprawcza polega na „wykraczaniu” przeciwko przepisom porządkowym, czyli takim zachowaniu się sprawcy, które narusza obowiązujący w określonym miejscu publicznym porządek, wyznaczony tymi przepisami porządkowymi. Zachowanie się sprawcy musi naruszać przepisy dotyczące zachowania się w miejscach publicznych, tj. takich, które są ogólnie dostępne dla każdego. Odesłanie zawarte w art. 54 kw obejmuje wyłącznie „przepisy porządkowe”. Termin nie jest w pełni ostry, a precyzyjne ustalenie jego znaczenia może budzić wątpliwości. Nie został on zdefiniowany w obowiązującym ustawodawstwie. W praktyce ustawy udzielające upoważnień do stanowienia przepisów porządkowych wyraźnie kwalifikują te przepisy przy pomocy terminu „przepisy porządkowe” lub „zarządzenia porządkowe”. W literaturze przedmiotu zwraca się uwagę, że analizowany przepis ma na celu ochronę porządku i spokoju w miejscach publicznych. Zawiera on odesłanie do przepisów porządkowych wydawanych w celu zapewnienia porządku i spokoju publicznego. W konsekwencji, w razie naruszenia przepisów, które mają inny przedmiot ochrony, nie jest możliwe zastosowanie zaskarżonego przepisu. Należy przy tym zauważyć, że podstawę karania na podstawie art. 54 kw może stanowić wyłącznie naruszenie przepisów regulujących zachowania w miejscach publicznych (*vide* wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2003 roku, P 10/2, OTK-A 2003, nr 6, poz. 62).

Nie ulega wątpliwości, że Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 roku w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, w okresie od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. W dniu 26 listopada 2020 roku zostało opublikowane Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. W § 26 ust. 1 ww. rozporządzenia do dnia 27 grudnia 2020 r. zakazano organizowania zgromadzeń w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2019 r. poz. 631), z wyłączeniem zgromadzeń organizowanych na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w art. 7 ust. 1, art. 22

ust. 1, albo decyzji, o której mowa w art. 26b ust. 1 tej ustawy, przy czym maksymalna liczba uczestników nie może być większa niż 5, a odległość pomiędzy zgromadzeniami nie może być mniejsza niż 100 m.

Należy w tym miejscu przywołać przepisy z art. 52 Konstytucji RP, która reguluje wolność poruszania się, stanowiąca przejaw ogólnej wolności osobistej, przy czym na podstawie ust. 3 powyższego przepisu przedmiotowa wolność może podlegać ograniczeniom określonym w ustawie. Natomiast art. 57 Konstytucji RP gwarantuje jest każdemu prawo do organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w nich, przy czym ograniczenie tej wolności może określać ustawa. **Z kolei art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, stanowi, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób, przy czym ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.** Powyższe rozważania mają istotne znaczenie w niniejszej sprawie, albowiem warunkiem formalnym zgodnego z Konstytucją ograniczania praw jest ustawianie ich tylko w drodze ustawy. W ten sposób Konstytucja wprowadza zasadę wyłączności ustawy przy ograniczaniu konstytucyjnych praw.

Zauważyć w tym miejscu jednakże należy, iż Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii nie zawiera żadnych sankcji za naruszenie przedmiotowych przepisów. Tymczasem odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary – art. 1 § 1 kw. Za taki akt normatywny nie może być oczywiście uznane przedmiotowe Rozporządzenie Rady Ministrów. Rozporządzenie to może stanowić m. in. przepisy porządkowe, jednak należy je traktować jedynie jako normy sankcjonowane (zakazy), których naruszenie może prowadzić do odpowiedzialności wynikającej z kodeksu wykroczeń, o ile w sposób wyraźny i skonkretyzowany dokonano takiego zastrzeżenia w treści tego rozporządzenia. Art. 54 kw stosuje się wyłącznie do naruszeń takich przepisów porządkowych, co do których wyraźnie zastrzeżono, że ich naruszenie podlega odpowiedzialności karnoadministracyjnej (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 roku, sygn. akt III KK 249/09, uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2003 roku, sygn. akt P 10/02). Warto przytoczyć także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2005 roku w sprawie V KK 41/05 (OSNKW 2005/9/83, Biul. SN 2005/8/11), z którego wynika, iż przy tworzeniu przepisów o charakterze porządkowym, mających wypełniać swą treścią dyspozycję przepisu o charakterze "blankietowym", zawierającego sankcję (np. art. 54 kw), wystarczające jest ogólne odesłanie do odpowiedzialności przewidzianej w tym przepisie. W ocenie Sądu Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 maja 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii nie spełnia powyższych kryteriów poprawności techniki legislacyjnej. Nie odsyła ono bowiem w swej treści do konkretnego przepisu kodeksu wykroczeń i jednoznacznie nie określa wobec sprawcy prawno-materialnych konsekwencji naruszenia przez niego zawartych w niej przepisów.

W następnej kolejności należy podkreślić, iż nakładanie ograniczeń w zakresie podstawowych wolności i praw człowieka i obywatela musi odbywać się na podstawie prawidłowo stanowionego prawa, w szczególności zgodnie z podstawowymi zasadami wyrażonymi w Konstytucji, a zatem wprowadzenie nakazów i zakazów podstawowych praw i wolności obywatelskich może nastąpić tylko w przypadku wprowadzenia

jednego z trzech stanów nadzwyczajnych, co dotychczas nie miało miejsca. Zgodnie bowiem z art. 228 ust. 1 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w sytuacjach szczególnych zagrożeń, jeżeli zwykle środki konstytucyjne są niewystarczające, może zostać wprowadzony odpowiedni stan nadzwyczajny: stan wojenny, stan wyjątkowy lub stan klęski żywiołowej, przy czym biorąc również pod uwagę ust. 3 - zasady działania organów władzy publicznej oraz zakres, w jakim mogą zostać ograniczone wolności i prawa człowieka i obywatela w czasie poszczególnych stanów nadzwyczajnych, określa ustawa. Reasumując brak wprowadzenia stanu klęski żywiołowej, który to stan nadzwyczajny odpowiada obecnej sytuacji związanej z koronawirusem powoduje, że zakazy wyrażone w treści ww. rozporządzenia uznać należy za niekonstytucyjne, a w związku z tym bezprawne.

Obwinionemu zarzucono również popełnienie czynu z art. 90 kw zgodnie z którym, kto tamuje lub utrudnia ruch na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, podlega karze grzywny albo karze nagany. Zachowanie obwinionego, polegające na protestowaniu w ramach kontrmanifestacji, wyrażające się także poprzez siedzenie na jezdni, w warunkach pokojowego zgromadzenia, należy traktować, jako realizację konstytucyjnej zagwarantowanej wolności wyrażania opinii i pokojowego gromadzenia się w miejscu publicznym. Celem tej demonstracji nie było zakłócanie ruchu na drodze publicznej, ale zmanifestowanie swojego stanowiska i niezgody na orzeczenie TK ws. aborcji. Wobec powyższego nie można uznać, aby zamiarem obwinionego było blokowanie ruchu. Obwinionemu nie sposób zatem przypisać realizacji czynności sprawczej wykroczenia z art. 90 kw, tzn. blokowania lub utrudniania ruchu, bowiem jego zachowanie w czasie, gdy przebywał w Warszawie przy ul. Waryńskiego/Batorego, stanowiło wyraz uzewnętrznienia jego opinii. Jeżeli więc obwiniony działał w granicach swoich uprawnień, jako uczestnik pokojowego zgromadzenia, nie mógł takim zachowaniem zrealizować znamion strony przedmiotowej wykroczenia z art. 90 kw.

W przypadku zgromadzenia spontanicznego organy gminy nie mają możliwości zmiany zasad organizacji ruchu, wobec braku notyfikacji takiego zgromadzenia. Nie może to oczywiście oznaczać, iż zgromadzenia takie nie mogą się odbywać, jeżeli uczestnicy mieliby wpływać na ograniczanie ruchu na drodze publicznej. To obecne na miejscu takiego zgromadzenia służby państwowe (porządkowe) winny zadbać o odpowiednie zmiany organizacji ruchu, tak, aby umożliwić spontaniczne zgromadzenie.

W odniesieniu do zarzutu z art. 65a kw, zgodnie z którym kto umyślnie, nie stosując się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej, na podstawie prawa, poleceń określonego zachowania się, uniemożliwia lub istotnie utrudnia wykonanie czynności służbowych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny. Przepis ten został dodany na fali legislacyjnej w związku z epidemią - art. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Decyzja o prowadzeniu przeciwko protestującym postępowania karnego i kierowanie do sądu wniosków o ukaranie demonstrantów, zdaniem Sądu, nie mają dostatecznego uzasadnienia i stanowią nieproporcjonalną reakcję państwa, wobec okoliczności w jakich działał obwiniony i skutków tych działań. Takie działania, nawet jeżeli nie było to celem oskarżyciela publicznego, zniechęcać mogą innych do aktywnego publicznego prezentowania swoich poglądów i udziału w kontrmanifestacjach. Pamiętać należy, iż zgodnie z treścią art. 10 ust. 2 EKPC

korzystanie z wolności wyrażania opinii może podlegać takim wymogom formalnym, warunkom, ograniczeniom i sankcjom, jakie są przewidziane przez ustawę i niezbędne w społeczeństwie demokratycznym w interesie bezpieczeństwa państwowego, integralności terytorialnej lub bezpieczeństwa publicznego.

Jeżeli chodzi o zarzut z art. 65 § 2 kw w zw. z art. 65 § 1 kw, zgodnie z którym kto wbrew obowiązkowi nie udziela właściwemu organowi państwowemu lub instytucji upoważnionej z mocy ustawy do legitymowania, wiadomości lub dokumentów co do tożsamości własnej lub innej osoby albo co do swego obywatelstwa, zawodu, miejsca zatrudnienia lub zamieszkania, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny. Należy w tym miejscu wskazać art. 51 Konstytucji RP, który stanowi, że obywatel może podać swoje dane osobowe tylko w przypadku, gdy ustawa tak stanowi, wobec czego przy braku takiej podstawy prawnej, może on odmówić podania danych osobowych bez konsekwencji prawnych.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o Policji, Policja ma prawo dokonać legitymowania osoby w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw, przestępstw skarbowych i wykroczeń, poszukiwania osób ukrywających się przed organami ścigania lub wymiaru sprawiedliwości oraz poszukiwania osób, które na skutek wystąpienia zdarzenia uniemożliwiającego ustalenie miejsca ich pobytu należy odnaleźć w celu zapewnienia ochrony ich życia, zdrowia lub wolności.

W takich warunkach w zachowaniu obwinionego nie sposób doszukać się niekorzystnych, z punktu widzenia interesów całego społeczeństwa, następstw (skutków) działań. W konsekwencji Sąd nie dostrzegł podstaw, aby stwierdzić wystąpienie szkody społecznej, a sprowadzając to zagadnienie do wymiaru etycznego - stwierdzić, że działanie obwinionego wyrządziło społeczeństwu zło.

Zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 pkt 2 kpw, nie wszczyna się postępowania, a wszczęta umarza, jeżeli czyn nie zawiera znamion wykroczenia. W sytuacji, gdy brakuje jakiegokolwiek z elementów koniecznych do uznania, że działanie bądź zaniechanie zarzucane sprawcy jest karalne jako wykroczenie, nie mamy do czynienia z czynem zabronionym.

Jak stanowi przepis art. 62 § 2 kpw, w razie stwierdzenia okoliczności wyłączających orzekanie po wszczęciu postępowania, sąd wydaje postanowienie o jego umorzeniu.

Zgodnie z treścią art. 119 § 2 pkt 1 kpw, w razie uniewinnienia obwinionego lub umorzenia postępowania, koszty postępowania w sprawie, w której wniosek o ukaranie złożył oskarżyciel publiczny, ponosi odpowiednio Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego. Oskarżycielem publicznym jest tutaj policja, więc kosztami postępowania należało obciążyć Skarb Państwa.

W świetle powyższych rozważań, należało orzec jak we wstępie.

Za zgodność z oryginałem

Świadczy.....
Sekretarz sądowy

PROTOKOLANT SĄDOWY
Sądu Rejonowego dla M. St. w Warszawie - Śródmieście

Monika Filaber
Monika Filaber